

Bognár Balázs: „Himnusz 200” avagy 200 éves a nemzetünk fohásza!

A magyarságnak a 19. századig nem volt nemzeti himnusza. Az 1815-től Szatmárcsekén élő Kölcsey Ferenc a bécsi udvar alkotmánytipró intézkedéseinek fokozódása idején 1823 januárjában írta meg hazafias költészetének legnagyobb remekét, a Himnuszt. A költemény először 1829-ben Kisfaludy Károly Aurorájában jelent meg, a kéziratot még szereplő "A magyar nép zivataros századaiból" alcím nélkül. 1832-ben Kölcsey munkáinak első kötetében már a szerző által adott alcímmel látott napvilágot. Megzenésítésére 1844-ben írtak ki pályázatot, amelyet Erkel Ferenc, a Nemzeti Színház karmestere nyert meg.

Az 1910-es Erkel-centenáriumra kiadott Erkel-életrajzban így szerepel a vele interjút készítő fiatal Gárdonyi Géza anekdotikus lejegyzése az idős Erkel visszaemlékezéséről a himnusz zenéjének megszületésével kapcsolatosan: „Csend van. Ülök és gondolkodom: hát, hogy is kellene ezt a himnuszt megcsinálni? Elém teszem a szöveget. Olvasom. Megint gondolkodom. És amint így elgondolkozom, eszembe jut az én első mesteremnek a szava, aki Pozsonyban tanított. Azt mondta: fiam, mikor valami szent zenét komponálsz, mindig a harangok szava jusson először eszedbe. És ott a szoba csöndességében megzendülnek az én fülemben a pozsonyi harangok. Áhítat száll meg. A kezemet a zongorára teszem, és hang-hang után olvad. Egy óra sem telik belé, megvan a himnusz. Pályaművét 1844. július 2-án mutatták be a pesti Nemzeti Színházban a zeneszerző vezényletével. Szélesebb nyilvánosság előtt 1844. augusztus 10-én énekelték először az Óbudai Hajógyárban a Széchenyi gőzös vízre bocsátásakor. Még az 1840-es évek végén az ünnepek alkalmával felváltva, vagy együtt énekelték a Himnuszt és a Szózatot, addig az ötvenes években a Himnusz lett a nemzeti érzelmeket jobban kifejező népének. A Himnuszt hivatalosan csak 1989-ben iktatták nemzeti jelképeink sorába, emelték be az alkotmányba. A 2012. január 1-jén hatályba lépett alaptörvény alapvetésének I. cikke kimondja: "Magyarország himnusza Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye Erkel Ferenc zenéjével." A Himnuszhoz kötődik a magyar kultúra napja emlékünnepe, melyet 1989 óta január 22-én tartanak.

S hogy mit jelent számomra a magyar himnusz? Kisgyermek korom óta tudom, hogyha felcsendül a magyar himnusz, akkor vigyázzállásban énekeljük Kölcsey sorait. Ahogy felcsendül a dal, magam elé képzelem a piros-fehér-zöld lobogót, hazám zászlóját is. A Himnuszt nemzeti imánknak tartom, s a következő fogalmakat társítom hozzá: magyarságtudat, nemzetért érzett felelősség, elkötelezettség, összetartozás, hősiesség és a kétségbeejtő reménytelenségben is tanúsított áldozatvállalás. Büszkeség tölt el, ha felcsendül valahol, hiszen büszke vagyok arra, hogy magyarnak születtem, és itt Magyarországon nőttem

fel. A Himnusz sorai magában foglalják érzéseimet hazánkkal kapcsolatban. Ezt hallva mindig azt gondolom, hogy ez egy kapocs a többi magyar emberhez, amely erősíti az összetartozás érzését, és egyben felemelő. A sportolói pályafutásom alatt több alkalommal átélhettem azt a megható érzést, amit a magyar himnusz hallgatása nyújt egy-egy sportesemény előtt.

